

KARTA EWIDENCYJNA ZABYTKU NIERUCHOMEGO NIEWPISANEGO DO REJESTRU ZABYTEKÓW

3. Miejscowość

LIGOTA

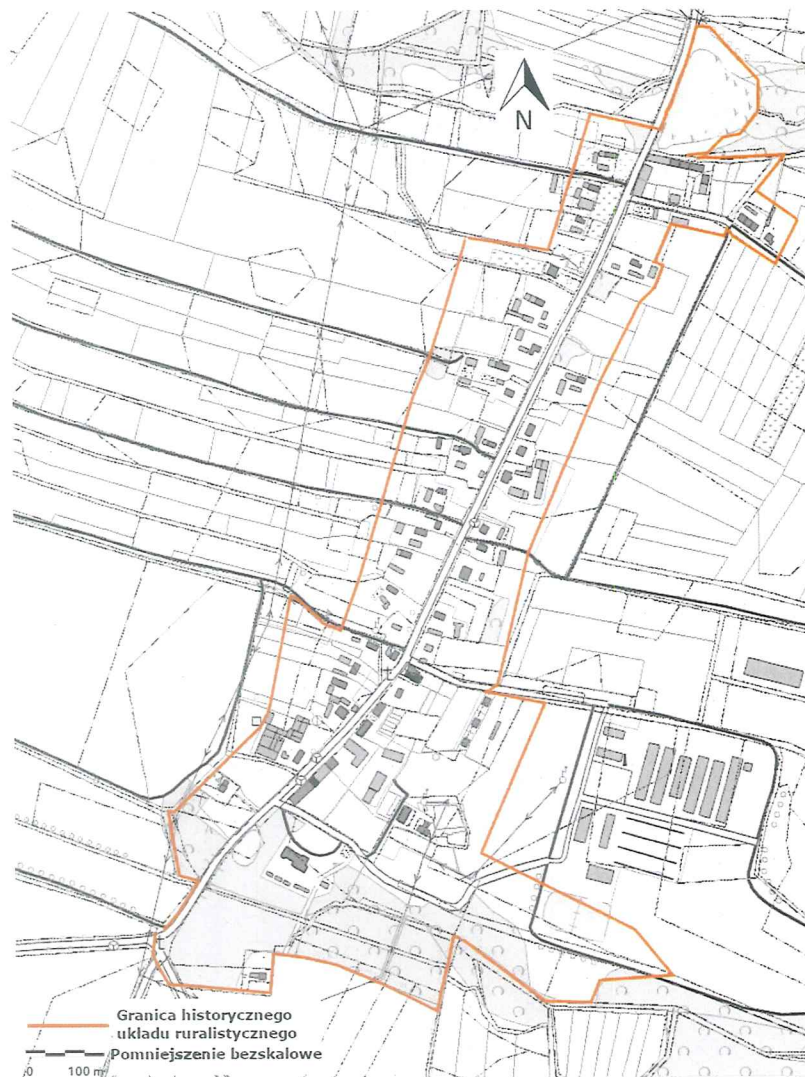
1. Nazwa

HISTORYCZNY UKŁAD RURALISTYCZNY WSI

2. Czas powstania

1271 r.; XVI w.; XIX w.; pocz. XX w.

9. Materiały graficzne

4. Adres (ulica, nr posesji)

obszar wsi

5. Przynależność administracyjna

województwo dolnośląskie

powiat górowski

gmina Góra

6. Współrzędne geograficzne

N: 51°42'07", E: 51°42'07"

7. Użytkowanie obecne

mieszkalne
rolnicze

8. Stan zachowania

4

Mapa w skali 1:5000 w zał. nr 1.

10. Istniejące zagrożenia, najpilniejsze postulaty konserwatorskie

Nazwy: Lgota (1271), Elgotha (ok. 1300), Ellguth (1511, 1497, 1670), Elgoth (1687/88), Ober Ellguth, Nieder Ellguth (1791, 1845), Ellguth (1941)

Historia: Wieś o metryce średniowiecznej (pierwsze wzmianki – 1271 r.). W XIV w. dobra należały do rodu von Dohna. Do pocz. XVI w. majątek z dwoma folwarkami należał do jednego właściciela. Później nastąpił podział własnościowy dóbr na Ligotę Górną (*Ober Ellguth*) stanowiącą pld. część dzisiejszej miejscowości oraz Ligotę Dolną (*Nieder Ellgauth*) stanowiącą część pñ.

Ligota Dolna:

W 1538 r. dobra zostały sprzedane braciom Aleksandrowi i Baltazarowi von Stosch. Od tego czasu do czasów II wojny światowej dzieje majątku w Ligocie Dolnej związane były z majątkiem w Czerninie Górnej. W pocz. XVIII w. dobra przeszły w posiadanie Jadwigi Heleny von Schweinitz, a potem rodu von Lestwitz. W k. XVIII w. wśród mieszkańców wsi odnotowano 6 służebnych kmieci, 2 wolnych, 8 omłockowych zagrodników, 11 chałupników. Ostatni z rodu von Lestwitz Karol Rudolf zapisał majątek, ustanowionej w 1778 r., mającej siedzibę w Czerninie, fundacji zakładu wychowawczego dla szlachetnie urodzonych osieroconych dziewcząt. I tak Ligota Dolna do czasów II wojny światowej była własnością fundacji. We wsi nigdy nie odnotowano siedziby pańskiej.

Ligota Górna:

W pocz. XVI w. dobra z siedzibą szlachecką stanowiły własność Zygmunta von Liedlau, przed 1600 r. stały się własnością rodu von Niebelschütz, a następnie przeszły w posiadanie rodziny von Stosch. W XVIII w. wśród mieszkańców wsi odnotowano 2 wolnych i 4 omłockowych zagrodników, 3 chałupników. Od k. XVIII w. wieś posiadała własną szkołę ewangelicką. W 1867 r. majątek kupił Konrad von Roeder. Do czasów II wojny światowej majątek pozostał w rękach rodziny von Roeder. Od 1886 r. w miejscowości odnotowywana jest krochmalnia z napędem parowym, od 1917 r. płatkarnia.

Ligota jest wsią o układzie ulicówki.

W pñ. części, po wsch. stronie drogi wiejskiej ulokowany jest zespół folwarczny przynależny do Ligoty Dolnej (*Nieder Ellgauth*), stanowiący dominantę przestrzenną w krajobrazie. Folwark rozplanowany jest wokół czworobocznego majdanu. Część zachodnia założenia ma charakter zwarty, część wschodnia jest bardziej rozproszona. Po pñ. stronie zespołu, przy wjeździe do wsi znajduje się duży zbiornik wodny. Zabudowa zespołu w dużej mierze ceglana, pochodzi z k. XIX i pocz. XX w.

Historia c.d., istniejące zagrożenia, postulaty konserwatorskie, bibliografia, źródła, materiały kartograficzne w zał. nr 2.

11. Adnotacje o inspekcjach, informacje o zmianach (daty, imiona i nazwiska wypełniających)

12. Opracowanie karty ewidencyjnej (autor, data i podpis)

mgr Beata Basa Miodyńska
sierpień 2024 r.